

Visitaprotokoll Kautokeino

21.01-23.01 og 02.02 2020

Tema: "Samisk åndelighet"

Visitasen ble ledet av biskop Olav Øygard. Han ble ledsaget av prost Egil Lønmo og rådgiver Karl Yngve Bergkåsa.

Tirsdag 21. januar

1000-1045 Besøk på ungdomsskolen

Tilstede: Biskop Øygard, rådgiver Bergkåsa, rektor Ellen J. Sara Eira, lærere og elever

Visitasen begynte med et besøk på Kautokeino ungdomsskole. Her møtte biskopen lærere og elever ved skolen og det ble fine samtaler om hvordan det er å jobbe i kirken og hva det vil si å være biskop.

1200-1400 Møte med kirkelig ansatte

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, sokneprest Gustad, diakonimedarbeider Ellen Kari Sara, sekretær Inger Anna Gaup Gustad, kirketjener Johan Mikkel Hætta, organist Bernt Mikkel Haglund.

Prosten innledet og de tilstedeværende presenterte seg. Biskopen snakket om hensikten med en visitas og viktigheten av å se stort på tjenesten i kirken. Visitasen er ikke i utgangspunktet en kontrollinstans, men handler om å se menighetene hjelpe de til å løfte blikket. Den viktigste jobben til menighetsrådet er å vekke og nære det kristne livet i bygda.

Diakonimedarbeider Sara fortalte om en liten og nær stab. Oppgavene består av ting ho tidligere jobba med som frivillig og nå lønnes som diakon for. Ulike tiltak har blitt iverksatt i menigheten. Noen ting har lyktes godt og andre ting har vært vanskeligere å få gjennomført. Det er viktig å jobbe målrettet med frivillighetene i menigheten slik at ikke alt hviler på den enkelte ansatte. Det kom også fram at arbeidshverdagen til tider kan være krevende da det mangler personell i staben.

Organist Haglund (40% stilling + vikar i Masi) opplever arbeidet som givende og interessant. Det har vært arbeidet med utgivelsen av en cd med åndelige sanger for barn. Menigheten har barnekor. Det har vært noen utfordringer knytta til orgelet i både Kautokeino og Masi. De ble forsøkt stemt på vinterstid og dette var ikke optimalt. Orgel bør stemmes hvert år for å holdes ved like.

Kirketjener Hætta (70% stilling) trives godt i jobben og har mye fleksibilitet i stillingen. Arbeid med kirkegården ligger i utgangspunktet ikke i stillingen, men han assisterer graver Lloyd Mikkel Hætta ved behov.

Sekretær Gaup Gustad er glad for å jobbe i kirken og drive menighetsarbeid. Det er svært meningsfylt å være med å jobbe for Guds rike. Det har vært en utfordrende tid de siste par årene. Men gode medarbeidere hjelper og støtter hverandre i hverdagen.

Sokneprest Gustad opplever det som meningsfylt å jobbe i menigheten. Det er et privilegium å få møte så mye forskjellige mennesker i ulike stadier av livet. Det er også etablert gode rutiner i forbindelse med gudstjenester og kirkelige handlinger i staben. Den siste tiden har det

vært store utfordringer, men det føles som det lysner nå og at situasjonen i staben har stabilisert seg.

Biskopen registrerer at menighetens ansatte har hatt en vanskelig situasjon de siste par årene. Det må settes inn vikar i kirketjenerstillingen slik at kirkens drift og aktiviteter kan opprettholdes. De ansatte må ikke slite seg ut p.g.a. underbemanning. Det er svært viktig å ta vare på seg selv opp i det hele.

Møtet ble avslutta med Fadervår og salmen "Hearrá min dál buressivdnit".

1400-1600 Møte med MR/FR

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, sokneprest Gustad, MR-leder Ellen Anna Eira, varamedlem Anders Gaup, Ellen Kari Sara

Møtet ble innledet av MR-leder Eira og det ble en kort gjennomgang av MR-saker.

Biskopen fortalte om sitt inntrykk etter å ha lest visitasrapporten fra menigheten. Menighetsrådet har lov til å leie ut lokaler til andre trossamfunn. Og det er positivt at det er kontakt igjen mellom Den lutherske kirke i Norge og DnK.

Menighetsrådet har vedtatt at kirken ikke skal brukes til vigslar av likekjønnete. Dette er i utgangspunktet ikke noe menighetsrådet kan bestemme, da det er Kirkemøtet som vedtar liturgier og ordninger for DnK som helhet. Men ingen ansatte skal pålegges å utføre slike kirkelige handlinger; det er prestens ansvar å sørge for at dette kan gjennomføres lokalt.

Statistikken for kirkebesøk viser en ganske betydelig nedgang i antall deltakere på gudstjenester. Men tallene er ikke helt representative da det ikke er brukt samme grunnlag for tallene hvert år. Noe av årsaken til nedgangen kan også skyldes mindre annonsering enn tidligere. Det er ikke alle som er på Facebook og sosiale medier. Menigheten har nå tatt grep for å øke annonseringen av gudstjenestene, og dette vil forhåpentligvis hjelpe på kirkesøkningen.

Konfirmanttallene for Kautokeino menighet er meget solide. Det samme gjelder for dåpstallene, som er nesten like høye. Dette betyr at kirken har en sterk posisjon i lokalsamfunnet og at medlemmene føler tilhørighet til kirken.

Det er stort behov for kirketolk i Kautokeino menighet. Og det mangler også kateket i menigheten. Kirketolkstilling utlyses av bispedømmerådet, mens kateketstillingen er delvis finansiert av bispedømmerådet, men utlyses av menigheten.

Menigheten har tatt i bruk Biibbal 2019 på ulike måter med bibelkvelder og i undervisningssammenheng. I tillegg har en lokal gruppering oversatt NT og Salmenes bok noe nærmere Hætta's oversettelse fra 1895 med ny rettskriving. Denne brukes også i menigheten til berikelse for bibellesningen.

Biskopen er glad for å se den detaljerte diakoniplanen som menigheten har vedtatt. Dette er et utrolig viktig arbeid og menigheten er godt utstyrt med egen diakon som kan være med å gjennomføre den. Det bør likevel prioriteres å få nedsatt et eget diakoniutvalg.

Menigheten har en omfattende trosopplæringsplan og dette gjennomføres antakelig ikke i sin helhet med tanke på bemanningssituasjonen. Viktig å få på plass et trosopplæringsutvalg som kan se nærmere på hva som skal gjøres med trosopplæring i menigheten. Planen må være i samsvar med det som er realistisk å gjennomføre i menighetsarbeidet.

Det har vært et prosjekt i forbindelse med seksuelt misbruk som heter: "Det har skjedd mitt barn. Dát lea mu mánnái geavvan." Biskopen oppfordret menigheten til å gjøre seg kjent med heftet som ble utgitt i forlengelsen av prosjektet. Det er ment som en hjelp til de som møter pårørende. Hvordan kan vi som kirke være tilstede for de som står rundt den som har opplevd det utenkelige? Heftet ligger til gratis nedlasting på www.kirkeligressurscenter.no

MR-leder etterlyser at preken i Kautokeino kan skje på samisk og oversettes til norsk, i stedet for det som er vanlig nå. Dette vil være med å styrke samisk som åndelig språk og gi signaleffekt til de som kommer til kirken.

Det bør rekrutteres mennesker (ikke minst kvinner) som kan utføre hjemmedåp og bæreandakt i menigheten. Det er færre og færre som kan utføre dette og det vil være stort behov for dette dersom disse tradisjonene skal ivaretas i framtida. Soknepresten er positiv til dette, men påpeker at kvinner som døper i hjemmet vil være en ny skikk som ikke er vanlig i Kautokeino.

Til møtet med kommunen:

Vi registrerer at arbeidet med budsjett og regnskap har vært et stort arbeid, men ønsker gjerne mer informasjon om den økonomiske situasjonen til menigheten.

Refusjon av sykepenger i forbindelse med sykemelding. Hvordan skal menigheten få oversikt over dette?

Vedlikehold av kirkebygg og kirkegårder. Her er det et etterslep og det må utbedres så raskt som overhodet mulig.

Tjenesteytingsavtale med kommunen.

Biskopen takket for møtet og en salme ble sunget til avslutning.

1900-2030

Salmekveld i Kautokeino kirke

Det ble arrangert salmekveld i Kautokeino kirke. Soknepresten ledet samlingen og lokale krefter var invitert til å delta med både gamle og nyskrevne salmer. Konfirmantene var spesielt invitert og det ble en servert en enkel kirkekaffe mot slutten av samlingen.

Onsdag 22. januar

0830-1000

Fagmøte med staben «Menighetens strategiplan»

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, sokneprest Gustad, menighetssekretær Inger Anna Gaup Gustad, kirketjener Johan Mikkel Hætta, diakoniarbeider Ellen Kari Sara,

Prosten innledet fagmøtet med å redegjøre for viktigheten av den samiske åndeligheten som er representert i Kautokeino.

Diakonimedarbeider fortalte om sitt arbeid på grasrota i menigheten. Sang og musikk er en viktig del av kirkens arbeid i møte med mennesker. Både i korsammenheng og gjennom salmekvelder. Salmeside på facebook har blitt populær og en viktig kulturbærer for samisk kirkeliv.

Kirketjener har mange møtepunkter i bygda og samtaler med mennesker i mange av livets sårbare faser, f. eks. i forbindelse med pårørende etter dødsfall. Han opplever at kirkebygget har en viktig plass for bygdas folk, det skal være fint og ordentlig vedlikeholdt der. Det merkes at folk har sterk tilhørighet til kirken her i Kautokeino.

Menighetssekretær er svært bevisst på at ho er den første stemmen/ansiktet for mange av de som tar kontakt med menigheten. Det er viktig å være bevisst på både stort og smått i den kirkelige tjenesten, det er ikke bare den jobben som er godt synlig for andre som er viktig. Det er også viktig at kirken i Kautokeino er samisk og at alle dokumenter ikke bare er på norsk.

Soknepresten fortalte om hvor viktig kirken er for lokalbefolkningen. Og det er lett for en norsk prest å trå feil i dette kulturlandskapet. Det er en del ting som er annerledes i Sápmi og man skal ha respekt for denne tradisjonen. For eksempel i forbindelse med giftemål så har man innskrivning og lysning av ekteskapet i gudstjenesten. Denne skikken er i ferd med å forsvinne, men det bør jobbes for å bevisstgjøre folk om å holde den i hevd.

Biskopen hadde et spørsmål om menighetens forhold til misjon og om det fins et misjonsprosjekt? Det har vært ofring til en skole i Equador årlig, men ikke noe mer systematisk. Biskopen ønsker å utfordre menigheten i Kautokeino til å se utover i vår verdensvide kirke, særlig i forhold til urfolksperspektivet og å finne et prosjekt man ønsker å støtte.

1000-1130

Møte med kommunen

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, sokneprest Gustad, menighetsrådsleder Ellen Anja Eira, ordfører Hans Isak Olsen, rådmann Kent Valio

Ordfører ønsket velkommen til møtet og takket for at biskopen og kirken tok initiativ til dette møtet.

Biskopen takket også for møtet og de tilstedeværende presenterte seg. Han fortalte videre om de endringer som har skjedd i Den norske kirkes struktur etter skillet fra staten. Det har ikke blitt endringer i forhold til bevilgninger fra kommunen til fellesrådene og den lokale driften av menighetslivet. Dermed har kirken fortsatt 2 arbeidsgiverlinjer i sin organisasjon, med bispedømmeråd og fellesråd. DnK er fortsatt Norges folkekirke og understøttet av staten. Dette medfører en forpliktelse om å være til stede overalt i landet.

Ordføreren fortalte at kirken i Kautokeino nyter høy status blant befolkningen i Kautokeino. Kommunen ønsker å være en støttespiller i forhold til den rollen kirken har som kulturbærer i samfunnet. Rådmannen fulgte opp med å støtte denne forståelsen. Kirken er stedet for de store hendelser i livet og som arena for bevaring av samisk språk og kultur. Kirkebyggene har også en stor verdi for lokalbefolkningen og kanskje bør det søkes om eksterne midler til vedlikehold. Det er folk som jobber i kommunen og kjenner godt til mulighetene for å søke støtte og hva det kan søkes om.

MR-leder informerte om den økonomiske situasjonen Kautokeino menighet har stått i den siste tida i og med at kirkevergen har vært sykemeldt i lengre tid. Det trengs bedre oversikt over hva som har skjedd med regnskapet for både 2018 og 2019. Fellesrådet har problemer med å lage budsjett slik situasjonen er.

Menigheten er takknemlige for både sokneprest og diakoniarbeider som behersker samisk og gjør et utrolig viktig arbeid blant barn, unge, voksne og gamle i bygda. Det er viktig at kommunen fortsetter å bevilge penger til diakonstillingen som er delt med bispedømmerådet.

Det har vært lite kontakt mellom kommunen og kirken de siste åra. Derfor bør det settes opp faste møtepunkter 1 til 2 ganger i året slik at menigheten kan informere kommunen om den økonomiske situasjonen fortløpende.

Det er prekære forhold på kirken og kirkegården i Masi, med vannlekkasje og problemer med rør. Det har også vært lite vedlikehold på kirkegård og kirkebygg i Kautokeino. En vedlikeholdsplan må komme på plass og budsjettføres slik at planen kan gjennomføres. Dette må ordnes så fort man får oversikt over menighetens økonomiske situasjon.

Biskopen takket for gode og konstruktive samtaler med kommunens representanter og møtet ble avsluttet.

1200-1300 Besøk på Arbeidssenteret

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, sokneprest Gustad, menighetsrådsleder Ellen Aina Eira, daglig leder Johan Mikkel Bongo, andre tilsatte på Arbeidssenteret

Etter møtet med kommunen dro biskopen med følge til Kautokeino arbeidssenter. Der ble vi tatt imot av daglig leder Johan Mikkel Bongo og fikk omvisning på senteret og møtte flere av de som jobbet der.

1430-1515 Tilsynssamtale med diakonimedarbeider

Tilstede: Biskop Øygard, diakonimedarbeider Ellen Kari Sara

Biskopen holdt tilsynssamtale med diakonimedarbeideren i Kautokeino menighet.

1530-1630 Middag med ordfører og rådmann

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, sokneprest Gustad, menighetsrådsleder Ellen Aina Eira, rådmann Kent Valio, ordfører Hans Isak Olsen

Biskopen med følge spiste en god middag på Kautokeino Vilmarkssenter sammen med ordfører og rådmann.

1800-1930 Kveldsgudstjeneste i Masi kirke

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, sokneprest Gustad, kirketolk Klemet J.O. Hætta, diakonimedarbeider Ellen Kari Sara, kirketjener Johan Mikkel Hætta, organist Bernt Mikkel Haglund, Anders Gaup

Soknepresten ledet gudstjenesten, mens biskopen avsluttet gudstjenesten med velsignelsen. Etter gudstjenesten var det kirkecaffe i menighetssalen med diverse velsmakende kaker, brus og kaffe. Anders Gaup og Klemet O. Hætta hadde foredrag om samisk åndelighet i Masi, før og nå.

Torsdag 23. januar

0900-1030 Besøk på barneskolen

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, lærere og elever ved Kautokeino barneskole

Biskopen møtte elever fra ulike trinn på skolen og fikk fortelle om hva en biskop er og gjør. Etterpå møtte biskopen med følge noen av lærerne og det ble en god samtale på lærerkontoret.

1100-1200 Besøk på Samisk videregående skole og reindriftsskole

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, tolk Rávdná Turi Henriksen, menighetsrådsleder Ellen Aina Eira, rektor Ellen Inga O. Hætta, lærere og elever ved SVSRS

Først møtte biskopen med følge elevene og lærerne i gymsalen. To elever presenterte skolen og fortalte om dagliglivet der. Deretter fikk biskopen ordet og han tok imot spørsmål fra elevene. Det var mange gode spørsmål og biskopen fikk til og med noe å bryne seg på.

Så var det møte med lærerne etterpå. Dette ble en fin samtale som tok for seg tunge temaer som selvmord og psykisk helse blant elevene. Samisk åndelighet og kristen tro var også tema som ble diskutert.

1200-1300 Lunsj på SVSRS

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, tolk Rávdná Turi Henriksen, menighetsrådsleder Ellen Aina Eira, rektor Ellen Inga O. Hætta

Skolen hadde forberedt en tre retters lunsj (middag) til biskopen med følge. Det var skolens egen kokk og medhjelpere som hadde laget dette fortreffelige måltidet. Det ble også tid til gode samtaler rundt spisebordet under lunsjen.

1345-1430 Andakt på sykehjemmet

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, sokneprest Gustad, tolk Rávdná Turi Henriksen, menighetsrådsleder Ellen Aina Eira, virksomhetsleder Hilde Hansen, ansatte og beboere ved sykehjemmet

Soknepresten holdt andakt med tolken på sykehjemmet. Biskopen avsluttet andakten med hilsen og velsignelse til de frammøtte. Etterpå ble det samtale med beboerne og de ansatte.

1445-1545 Besøk på Dorvogohti

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, sokneprest Gustad, tolk Rávdná Turi Henriksen, menighetsrådsleder Ellen Aina Eira, virksomhetsleder Hilde Hansen, ansatte og beboere ved omsorgssenteret

Biskopen med følge fikk møte ansatte og beboere ved Dorvogohti. Her ble det en liten salmesangstund og biskopen fikk muligheter til samtaler med beboerne. Det er viktig at det fins et godt tilbud til de med funksjons- og utviklingshemming i bygda.

1445-1545 Tilsynssamtale med soknepresten

Tilstede: Biskop Øygard, sokneprest Gustad

Biskopen holdt tilsynssamtale med soknepresten i Kautokeino menighet.

Søndag 02. februar

1100-1230 Visitasgudstjeneste

Gudstjenesten ble innledet med prosesjon og barnekoret deltok. Prost og menighetsrådsleder ønsket velkommen. Soknepresten ledet gudstjenesten videre. Biskopen holdt preken, utførte dåp, forrettet nattverden og avsluttet gudstjenesten med velsignelsen.

1300-1430 Visitasmøte

Etter gudstjenesten ble det holdt visitasmøte på Diehtosiida og biskopen holdt sitt visitasforedrag. Menighetsrådsleder Eira ledet samlingen og etter foredraget ble det servert kaffe og kaker.